

OPŠTINA HERCEG NOVI
SEKRETARIJAT ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI
I OPŠTU UOPRAVU

REALIZACIJA LOKALNOG PLANA ZA RAZVOJ
SOCIJALNIH USLUGA ZA DJECU I MLADE ZA PERIOD
2009 – 2013. GODINE
(do 2011. godine)

Maj 2011. godine

Skupština opštine Herceg Novi je usvojila Lokalni plan za razvoj socijalnih usluga za djecu i mlade u cilju doprinosa razvoju lokalne zajednice na principu decentralizacije, a uz poštovanje demokratskih procedura i uvođenje prakse participativnog planiranja zasnovanog na odgovornom upravljanju resursima i aktivnom učešću institucija i građana.

U decembru 2009. godine predstavljen je i široj javnosti u dvorani "Park" u Herceg Novom. Za predstavljanje Plana pozivi su upućeni svim socijalnim akterima sa područja Opštine Herceg Novi, svim obrazovnim institucijama od predškolskih ustanova do fakulteta, pravosudnim organima, Centru za socijalni rad, Birou rada, Dječijem domu "Mladost", nevladinim organizacijama, zdravstvenim ustanovama i nadležnim organima lokalne uprave čiji predstavnici su učestvovali u njegovom donošenju.

Svrha ovakvog planiranja je da se u funkciju stave sve postojeće vrijednosti i resursi, uloži sav socijalni kapital u pokretanje promjena, stvore nove vrijednosti u zajednici i razvije odgovorni odnos prema sopstvenom razvoju. Shodno metodologiji rada sve vođene aktivnosti koje su prethodile izradi planskih akata zasnivale su se na principima transparentnosti i efikasnosti.

Razvoj sistema socijalne zaštite i u skladu sa tim izrade ovakvog plana zasnivao se na poštovanju i nedjeljivosti ljudskih prava, dostupnosti usluga za sve kojima su one potrebne i sadržaj usluga koje su u najboljem interesu korisnika.

Lokalni plan je izrađen u saradnji sa međunarodnim organizacijama, a polazna osnova za njegovu izradu su relevantni nacionalni strateški dokumenti, prvenstveno Konvencija Ujedinjenih Nacija o pravima djeteta.

Na realizaciji ovog plana radili su Sekretarijat za društvene djelatnosti i opštu upravu, Centar za socijalni rad u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja, Biro za zapošljavanje, obrazovne, zdravstvene i nevladine organizacije.

Prioritetne ciljne grupe Plana su djeca bez roditeljskog staranja, djeca sa smetnjama u razvoju, djeca žrtve nasilja u porodici kao i djeca sa poremećajima u društvenom ponašanju..

U okviru realizacije ovog Plana razvili su se i projekti "Asistent u nastavi" i "Roditelj u domu" u cilju pomoći djeci u pohađanju nastave i uspostavljanja kontakta djece iz Dječijeg doma "Mladost" u Bijeloj sa njihovim biološkim porodicma.

Sa projektima asistenata nastavilo se i dalje u okviru javnih radova i partnerskog finansiranja. Ugovori o realizaciji ovih projekata nastavili su da se sklapaju za period trajanja školske godine do najviše jednu godinu, sa mogućnošću podnošenja novih zahtjeva za produženjem ili povećanjem broja izvršilaca:

-U Dječijem domu “Mladost” realizuje se projekat “Personalni asistent za djecu sa smetnjama u razvoju i poremećajima u ponašanju” kroz tri angažovana lica.

-U JPU “Naša radost” u toku je projekat “Lični asistent – važna karika inkluzije” sa tri uposlena lica,

- U OŠ ”Dašo Pavičić” sprovodi se projekat “Asistent u nastavi-važna karika inkluzije” sa pet asistenata.

- U OŠ “Milan Vuković” realizuje se projekat “Asistent u inkluzivnoj nastavi”, a uposlena su tri asistenta,

- U OŠ “Ilija Kišić” realizuje se projekat “Asistent u nastavi - važna karika inkluzije “ sa dva izvršioca,

- U OŠ “Orjenski bataljon” Bijela u toku je projekat “Asistent u nastavi- pomoć djeci sa posebnim obrazovnim potrebama” i angažovana su tri asistenta.

Kroz realizaciju uvođenja novih i drugačijih usluga za djecu i mlade u Osnovnoj školi “Ilija Kišić” u Zelenici, krajem marta 2010. godine, otvoren je Centar za djecu “Stonoga” i time započeta primjena trogodišnjeg projekta koji realizuje NVO “Djeca prije svega” iz Podgorice, a uz finansijsku podršku Ambasade Kraljevine Holandije.

Ovaj centar pruža mogućnost djeci uzrasta od 9 do 13 godina da kvalitetno provode slobodno vrijeme, razvijaju svoju kreativnost, ali i da stiču i unapređuju socijalne vještine. U centru im je omogućen rad na računarima, pomoć u izradi domaćih zadataka, kao i pomoć u učenju gradiva koje sami ne mogu ili ne znaju da savladaju. Centar je otvoren svakog radnog dana od 13,00 do 19,00 časova. U njemu rade profesionalci i volonteri organizujući različite edukativne, rekreativne i kreativne radionice. Ovaj prostor predstavlja prijatan kutak za druženje, učenje, čitanje knjiga, gledanje televizije i susrete sa poznatim ličnostima.

Aprila mjeseca 2010. godine otvoren je i prvi centar za radno osposobljavanje i zapošljavanje lica sa invaliditetom. Radi se o Digitalnoj štampariji u kojoj je zaposleno pet lica sa smetnjama u razvoju, a koja je otvorena na inicijativu NVO “Nova šansa u Novom” u okviru projekta “Naša ID kartica”.

Partneri u ovom projektu su Opština Herceg Novi, Zavod za zapošljavanje Crne Gore i Centar za socijalni rad, a finansijska sredstva su obezbijeđena donatorstvom Fondacije Instituta za otvoreno društvo i Fonda za aktivno građanstvo.

Opština Herceg Novi plaća zakup prostora u mjesečnom iznosu od 500,00 eura, a Zavod za zapošljavanje Crne Gore - Biro rada Herceg Novi obezbjeđuje plate i naknade za topli obrok i prevoz za četiri zaposlena, a peti zaposleni je volonter u iznosu od 24 000 eura. Oprema za štampariju, mašine i materijal obezbijeđeni su uz pomoć Fondacije za otvoreno društvo – Predstavništvo u Podgorici, koja je donirala 13 000 eura, kao i

Kooperativne holandske Fondacije za Centralnu i Istočnu Evropu koji su donirali 15 000 eura.

Ovaj projekat bi trebao da bude samoodrživ i da postane primjer zapošljavanja osoba sa invaliditetom kao ravnopravnih članova društvene zajednice.

Treba naglasiti da je prije par mjeseci od Jadranskog brodogradilišta Bijela zatražena pomoć u popravci noža za rezanje tabaka papira, jednog od osnovnih sredstava za rad u Štampariji. Pošto je inženjer Brodogradilišta ocijenio da samo zavarivanje istog ne bi moglo da obezbijedi njegovo duže korišćenje, izrađen je potpuno novi dio kao poklon, što je Štampariji od velike koristi i neprocjenjivog značaja.

U toku je i priprema za otvaranje savjetodavne linije za djecu – Povjerljivi telefon u sklopu projekta “Ka novim uslugama za djecu u Crnoj Gori koji finansira Evropska unija, a upravlja Delegacija Evropske komisije u Crnoj Gori u trajanju od 18 mjeseci.

Kroz implementaciju ovog projekta velika pažnja biće posvećena primjeni Nacionalne strategije za mlade kroz funkcionisanje novih socijalnih usluga za djecu, podizanje kapaciteta profesionalaca, posebno mladih i specijalizovanih stručnjaka, razvoju volonterizma, podizanju svijesti stručne i šire javnosti o problemima djece i zaštiti dječijih prava, kao i uspostavljanju međunarodne saradnje u oblasti promocije i zaštite dječijih prava.

Ciljne grupe projekta bila bi djeca u stanju potrebe i ugroženosti, a potencijalni korisnici usluga njihove porodice, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo pravde, Ministarstvo prosvjete, osnovni sudovi, centri za socijalni rad, relevantne nevladine organizacije, profesionalci i studenti volonteri, mediji i crnogorska javnost uopšte.

Krajnji korisnici projekta su djeca sa porodičnim problemima (razvodi, odvajanja, konflikti u porodici), zlostavljana djeca (fizički, seksualno, emocionalno, putem interneta ili mobilnih telefona), zanemarena djeca i djeca sa problemima u školi. Predviđa se da će aproksimativno biti oko 1000 djece koja će prijaviti slučajeve, tokom implementacije projekta, obzirom da će to biti nova usluga koja još uvijek ne postoji u Crnoj Gori, kao i djeca uključena u informativne tribine u školama (oko 10 000 djece).

Od projekta se očekuje:

- razvijanje i uvođenje novih modela socijalne/dječije zaštite i usluge koje su isplative, efikasne i pristupačne, sa jasno definisanim standardima i mehanizmima kontrole kvaliteta, a koje se mogu replicirati širom zemlje
- stvaranje preduslova za pluralizam pružalaca usluga (državnih i nevladinih) i uspostavljanje partnerstva kroz uvođenje kordinirane i harmonizovane saradnje između različitih sistema,
- povećanje kapaciteta nevladinog sektora – pružalaca usluga,
- širenje mreže savjetodavnih linija u okruženju i dalje,
- povećanje broja volontera među profesionalcima i mladima koji se bave pitanjima dječije zaštite.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Opština Herceg Novi i Centar za socijalni rad potpisali su Memorandum o razumjevanju za osnivanje JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju.

Opština Herceg Novi i Javna predškolska ustanova "Naša radost" 12. decembra 2010. godine potpisali su ugovor o dvogodišnjem zakupu zadužbinskog objekta Nikole Ukropine u Igalu u kome je otvoren Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju. Ovo je samo privremeno rješenje. Opština je obezbjedila lokaciju na Savini i izrađen je idejni projekat, te su obezbjeđeni preduslovi da se otpočne sa izgradnjom modernog dnevnog centra i time trajno riješi pitanje dnevnog boravka djece sa smetnjama u razvoju kao jedan od najvažnijih planskih dokumenata.

Usluge Dnevnog centra trenutno koristi desetero djece, a opslužuje ih četvero uposlenih, sa još dvojicom koja se povremeno angažuju.

Za opremanje Dnevnog centra Kompanija "Delta Maxi" donirala je 8 000 eura. Objekat je predviđen za boravak dvadesetero djece, što nije dovoljno jer prema procjenama i raspoloživim podacima u Opštini Herceg Novi ima oko 180 mladih sa smetnjama u razvoju.

Ovaj Lokalni plan predstavlja strateški dokument razvoja socijalne politike u Opštini Herceg Novi. Njime je predviđen kontinuirani razvoj socijalnih usluga ali njih nije moguće sve realizovati, prvenstveno zbog nedostatka sredstava, te će i u buduće morati da se radi na novim projektima u kojima će se usluge obrađivati pojedinačno čime bi se stvarali preduslovi za aplikacije kod međunarodnih organizacija i fondova.

**SEKRETARIJAT ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI
I OPŠTU UPRAVU OPŠTINE HERCEG NOVI**